

ЗБАЛАНСОВАНА СИТЕМА ПОКАЗНИКІВ У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Малахова Л.С.
Сумський державний університет

На початкових етапах моделювання діяльності суб'єкта господарювання з метою забезпечення ефективного управління, а відповідно і регулювання, як правило, виділяються основні функціональні та регульовані показники, а також залежності і відносини між ними. При цьому необхідність введення в таку модель екологічних характеристик розглядається, найчастіше, в останню чергу, а іноді – просто ігнорується.

Для ефективного регулювання, зокрема фінансового, діяльності суб'єкта господарювання у контексті сталого розвитку певного регіону потрібно розробити науково обґрунтовану збалансовану систему показників оцінки його поточного стану, яка б давала змогу оцінювати рівень задоволення результатами його діяльності усіх зацікавлених сторін: держави, суспільства, екології, керівництва тощо. Ця система повинна забезпечувати, з одного боку, взаємозалежність стратегічних індикаторів регіонального розвитку та показників діяльності конкретних підприємств і організацій, з іншого боку, ув'язку стратегічних індикаторів і показників регіону, муніципалітету, підприємств і організацій з поточними індикаторами і показниками регіону, муніципалітету, підприємств та організацій.

При цьому, заслуговує на увагу збалансована система показників (ЗСП), завдання якої, полягає в тому, «щоб трансформувати місію компанії в цілком конкретні завдання та показники. Ці показники є баланс між зовнішніми звітними даними для акціонерів і клієнтів і внутрішніми характеристиками найбільш значущих бізнес-процесів, інновацій, навчання та зростання. Це рівновага між показниками результатів минулої діяльності і майбутнього зростання. Сама система являє собою поєднання об'єктивних, які легко піддаються кількісному обліку, результатів, і суб'єктивних, в деякій мірі, довільних параметрів майбутнього зростання» [1]. А отже, саме в силу здатності ЗСП забезпечувати ув'язку стратегічних завдань з показниками поточного планування та бюджетування бізнес-процесів, а також можливості поєднання формалізованих і неформалізованих показників і критеріїв досягнення цілей, дана система може бути використана в індикативному плануванні розвитку регіональної економіки. Це система, що дозволяє трансформувати показники стратегії розвитку регіональної економіки в показники поточних планів і бюджетів конкретних підприємств і організацій.

У цьому контексті Тарасенко О.І. у своїй роботі [2] зазначає, що «акцент на ієрархічності збалансованої системи показників за рівнями управління сприятиме поширенню і активізації діяльності з екологічної безпеки і соціального розвитку як на державному рівні, так і на рівні регіонів, галузей економіки і окремих підприємств».

Отже, в умовах формування системи ринкових відносин, на сьогодні постає потреба в індикативному плануванні діяльності суб'єктів господарювання, як методу фінансового регулювання. З цією метою, пропонується розробити систему індикаторів соціо-еколого-економічного розвитку суб'єкта господарювання, яку можна представити як сукупність індикаторів регіонального розвитку та показників ефективності бізнесу та державного сектору, побудовану на принципах збалансованої системи показників.

Застосування ЗСП в системі фінансового регулювання діяльності суб'єктів господарювання дозволить:

- сконцентрувати зусилля органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників бізнесу на вироблення та реалізації стратегії розвитку як на макро-, так і на мікрорівнях;
- забезпечити відповідність механізмів реалізації стратегічних планів і програм розвитку зверху донизу та з їх поточним річним розподілом ресурсів і бюджетом;
- встановити взаємозв'язок цілей стратегії розвитку підприємств і регіону, розробити інструменти мотивації та оцінки ефективності діяльності суб'єктів господарювання певного регіону;
- забезпечити зворотний зв'язок і коригування регіональної стратегії і стратегій суб'єктів господарювання.

Отже, вбачаємо доцільність у застосуванні ЗСП у системі фінансового регулювання. При цьому слід відзначити, що підприємство зможе сформувати внутрішню збалансовану систему показників з орієнтацією на безперервне вдосконалення важливих аспектів діяльності на підставі галузевих і регіональних програм розвитку на основі ЗСП, які повинні формуватися на нормах загальнодержавних програм розвитку, трансформованих в показники державної збалансованої системи показників.

1. Каплан Р. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию / Каплан Р., Нортон Д. – М.: ЗАО "Олимп-Бизнес", 2008. – 320 с.

2. Тарасенко І.О. Формування збалансованої системи показників в контексті сталого розвитку підприємства / О.І. Тарасенко // [Вісник Національного університету „Львівська політехніка”](#). – 2010. – № 684. – С. 254 – 260.